

دوره بلوغ، قوام و ثبات

نگاهی به آثار داستانی انقلاب از ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲

دکتر محمد حنیف

۱۳۸۹، قابلیت‌های نمایشی شاهنامه" ۱۳۸۴، "جنگ از سه دیدگاه" ۱۳۸۶، "کندوکای پیرامون ادبیات داستانی جنگ و دفاع مقدس" ۱۳۸۸، "چگونه ادبیات داستانی را تحلیل کنیم" ۱۳۸۰، رمان "رویای آهوان" ۱۳۸۷، رمان نوجوانان برف‌ها آب می‌شوند ۱۳۸۵ و انجام حدود بیست پژوهش در زمینه ادبیات کهن، قابلیت‌های نمایشی ادب کهن و تعامل رسانه و ادبیات داستانی و مقالاتی چون "هویت ملی در شخصیت‌های فارسی‌نویسان کهن"، "موانع خلق رمان دینی" ۱۳۸۹، "هویت ملی در قصه‌های عامه دوره صفوی" ۲۰۰۹، حنیف به خاطر پژوهش‌ها و تالیفاتش تقدیرها و جوایزی کسب کرده است از جمله کسب رتبه کشوری در داستان‌نویسی و تقدیر و دریافت جایزه از سوی وزیر ارشاد وقت در سال ۶۶، برنده تندیس بلورین بهترین برنامه ساز رادیویی و کسب عنوان بهترین نویسنده و بهترین تهیه‌کننده رادیویی در شیراز ۱۳۷۶ و شرکت برنامه در جشنواره IBV سیدنی، کسب عنوان پژوهشگر اول صدا و سیما در سال ۱۳۸۲ و تقدیر از سوی وزیر علوم وقت، نامزد بهترین رمان (برف‌ها آب می‌شوند) از سوی جشنواره شهید غنی پور در سال ۱۳۸۶، نامزد دریافت بهترین رمان فصل (رمان قفس) در سال ۱۳۸۸، تقدیر از کتاب "جنگ از سه دیدگاه" در دوازدهمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس در سال ۱۳۸۷، کسب عنوان دوم در سیزدهمین دوره کتاب سال دفاع مقدس در سال ۱۳۸۹ در بخش پژوهش‌های ادبی به خاطر کتاب "کندوکای پیرامون ادبیات داستانی جنگ و دفاع مقدس" به همراه محسن حنیف، کسب عنوان پژوهشگر اول صدا و سیما و تقدیر از سوی وزیر علوم در سال ۱۳۸۹، کسب عنوان بهترین پژوهشگر مرکز تحقیقات در سال‌های پیش و تقدیر از سوی ریاست سازمان صدا و سیما و دریافت عنوان کتاب سال شهید غنی پور در بخش داستان دفاع مقدس به خاطر رمان قفس ۱۳۸۹. دکتر محمد حنیف این مقاله را از کتاب «داستان سیاسی، داستان انقلاب» که توسط پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در آستانه چاپ قرار دارد، در اختیار ما گذاشت. در این کتاب با تقسیم‌بندی ادبیات داستانی انقلاب به ۶ دوره، به آثار شاخص هر دوره و سیر داستان‌نویسی در سال‌های بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با این عناوین پرداخته شده است: دوره اول: آرمان‌گرایی و حرف‌های نگفته (۱۳۵۷ تا ۱۳۵۹) دوره دوم: سایه جنگ بر داستان انقلاب (۱۳۶۰ تا ۱۳۶۷) دوره سوم: صداهای تازه (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶) دوره چهارم: تنوع در ساختار و موضوع (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴) دوره پنجم: نقد گذشته (۱۳۸۵ تا ۱۳۹۲) دوره ششم: اعتدال (۱۳۹۲ تا ...)

حنیف داستان‌نویس و پژوهشگر مرکز تحقیقات صدا و سیما متولد سال ۱۳۳۹ در بروجرد است. وی دکترای تخصصی تاریخ ایران اسلامی را از دانشگاه علوم و تحقیقات تهران در ۱۳۸۷ گرفت. حنیف همچنین مدرک معادل فوق‌لیسانس سیاست و پژوهش معاونت پژوهشی حوزه هنری را در ۱۳۷۰ دریافت کرده است. سوابق پژوهشی حنیف به قرار زیر است: نویسندگی و تهیه برنامه‌های متعدد رادیویی ۶۶ تا ۷۶، نوشتن فیلمنامه فیلم داستانی "آقا اجازه" بخش از شبکه اول، تالیف متن و انجام تحقیق ده‌ها برنامه مستند سیما (بخش از شبکه‌های مختلف ملی)، واگذاری حق اقتباس دو رمان قفس و برف‌ها آب می‌شوند به سیما فیلم. از جمله سوابق کاری او: شامل آموزگاری در روستاهای بروجرد و ازنا، (با انقطاع، اخراج و ...) حدود سال‌های ۵۸ تا ۶۲، تهیه‌کنندگی رادیو در مرکز لرستان (با انقطاع و استعفا) از سال ۶۶ تا ۷۶، مدیریت بخش رادیو و تلویزیون در مرکز لرستان دو سال ۶۷ تا ۶۹، تهیه‌کننده رادیو-رادیو جوان و مرکز آموزش رادیو ۷۶ تا ۷۷، پژوهشگر-مرکز تحقیقات از سال ۱۳۷۷ تاکنون، عضو شورای رمان (اقتباس سیما فیلم) ۸۶ تا ۸۸، عضو شورای طرح و برنامه شبکه جوان ۸۴ تا ۸۶، تدریس در دانشگاه (دانشگاه سوره، دانشگاه آزاد و مدیریت دولتی و مربیان کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان)، داوری مسابقات ملی داستان‌نویسی و پژوهشی (جشنواره مراکز صدا و سیما، جشنواره بین‌المللی رادیو، جشنواره ملی داستان‌نویسی شهید غنی پور، جشنواره ملی ادبی یوسف، جشنواره ملی داستان‌نویسی جوان و ...)، عضو شورای پژوهشی بنیاد ادبیات داستانی ایرانیان، دبیر علمی طرح تدوین و انتشار مجموعه کتاب‌های آبی معاونت امور بین‌الملل سازمان صدا و سیما، نویسنده و دبیر طرح تدوین کتاب معرفی سازمان صدا و سیما (به زبان انگلیسی) برای معاونت امور بین‌الملل سازمان. حنیف تالیفات زیادی در عرصه ادبیات داستانی، مسائل ایران شامل تاریخ و فرهنگ از جمله منطقه لرستان در قالب کتاب و مقاله و طرح‌های پژوهشی داشته است که در اینجا به آثار داستانی او اشاره می‌شود: رمان "قفس" ۱۳۸۸ با موضوع اسیران ایرانی در عراق، رمان "گل‌های یخی" در ۱۳۷۷ با موضوع زندگی جنگ‌زدگان خرمشهری، "آسایشگاه شماره شش" ۱۳۹۰ در خصوص افسران اسیر مفقودالثر ایرانی در اردوگاه‌های عراقی، "مجموعه داستان‌های شب ماهرخ" ۱۳۸۸ در باره جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، مراحل خلق داستان، ۱۳۷۲، "راز و رمزهای داستان‌نویسی" ۱۳۷۹، مجموعه داستان "زمانی برای فریاد" ۱۳۸۱، "قصه‌گویی در رادیو و تلویزیون"